חומה אטלנטית
רועי קופר

גלריה לאמנות מוסררה
2.7.25 — 21.5.25

ברבות מעבודותיו שב רועי קופר ומפנה את מבטו אל הים ואל הנופים הפתוחים ורחבי הידיים של דרום הארץ. הוא משקיף בדממה אל האופק כמי שתר אחר אֲבֵדה. דומה שהחיפוש מגלם לעתים כמיהה אל מקום בלתי נגיש: ערים סמויות מן העין, המייצגות זיכרון או פנטזיה; יבשות אבודות, בדיוניות, הטבועות בזיכרון האנושי ומסמלות הבטחה או תקווה; אזורים טעונים היסטורית, שפצעיהם הגלידו זה מכבר וכאבי עברם היטשטשו תחת שכבות הזמן החולף. **אטלנטיס** (2007), **הצוקים הלבנים של דובר** (2008), **חלום עזה** (2015) **וראייה נוטלת** (2022) הם רק כמה מן הפרויקטים הבולטים מסוג זה, שיצר בשני העשורים האחרונים. נופי הים ודרום ישראל הם נופי ילדותו של קופר, שנולד בקיבוץ מפלסים ובילה בו את שנותיו הראשונות. בכך הם משקפים מרחב שהוא בו זמנית אישי ורגשי, אך גם היסטורי ופוליטי; מרחב הזמן שחלף, כפי שהיטיב האמן לתאר בטקסט לתערוכתו "אין מנוס מהעבר" (נגא גלריה לאמנות עכשווית, 2002): "אישה מול הים, עיניה עצומות. גם אם עוצמים את העיניים, הים עדיין שם. גם אם מפנים את הגב אל העבר, העבר עדיין שם, משמעותי מתמיד, שכן אין מנוס מהעבר".

בתערוכה "חומה אטלנטית" חוזר קופר אל פרק אפל ומושתק בתולדות מלחמת העולם השנייה בדנמרק ואל השימוש בשבויי מלחמה גרמנים בפירוק מוקשים מחופי הים בסיומה של המלחמה. הוא מצלם לאורך חופי צפון-מערב דנמרק שרידי ביצורים מן החומה האטלנטית – קו ההגנה הנאצי, שנבנה בשנים 1944–1942 לאורך חופי מערב אירופה כדי למנוע אפשרות פלישה של בעלות הברית. בתום המלחמה נותרו החופים באזור ממוקשים, והשלטונות הדנים כפו על שבויי מלחמה גרמנים לפנותם. יותר מ־2,000 חיילים גרמנים השתתפו במבצע הפינוי, כמעט מחצית מהם נהרגו במהלכו. ההחלטה התקבלה בניגוד לאמנת ז'נבה, ועבודתם של השבויים אף תוארה כ"צעדות מוות" כיוון שהחיילים נדרשו לצעוד בשדות המוקשים כדי להבטיח שכל הפצצות אכן סולקו. במשך כשבועיים נסע קופר לאורך החופים הלבנים – הפסטורליים, אך העקובים מדם – וצילם. סדרת תצלומי הנוף המוצגת בתערוכה חושפת את הכפילות המצמררת הגלומה באזור: כפרים שלווים נפרשים לאורך החופים הלבנים, עפיפונים מחוללים בשמים נקיים, שרידים מתפוררים של גושי בטון מוטלים על החוף כלווייתני ענק, גבעות דשא רכות מוריקות סביבם. הזמן עושה את שלו. "חולות לבנים מכסים הכול", כותב קופר, "את הבונקרים האימתניים ואת הדם של מפרקי המוקשים בתום המלחמה. שגרת היום חזקה מכל זוועה ומכל זיכרון".

שקט גדול שורה על התצלומים. דממה דקה, התובעת השתהות ולעתים מאפשרת להבחין בסירת מפרש זעירה על קו האופק המטושטש. קופר מראה את הדברים הנוראים בשקט. גם בסדרות מוקדמות, בהן **נקרופוליס** (1996), שבה צילם שטחי אימונים צבאיים, או **חלום עזה**, שבה צילם את קו הגבול לאורך רצועת עזה, הראה קופר אזורי מלחמה עקובים מדם בתצלומים פרונטליים, מאוזנים, שקו האופק חוצה את רובם. עבודותיו אינן מנסחות תשובות נחרצות או מסרים חד־משמעיים – הן מציבות שאלות על זמן, על זיכרון ואולי גם על תקווה; תקווה שהים, כמו הזמן, ישחק את הדברים האיומים ביותר עד שייעלמו כהבזקי אור.

רווית הררי

התערוכה הוצגה לראשונה בדנה גלריה לאמנות, בקיבוץ יד מרדכי. עתה, במסגרת שיתוף פעולה בין שתי הגלריות, היא מוצגת מחדש בגלריה של בית הספר מוסררה.

רועי קופר הוא מבכירי האמנים בישראל, זוכה מגוון מלגות ופרסים, ביניהם פרס שרת התרבות לאמנות פלסטית, פרס אנריקה קבלין לצילום על מפעל חיים מטעם מוזיאון ישראל, ירושלים, ופרס לאון קונסטנטינר לצילום מטעם מוזיאון תל אביב לאמנות. מן המורים הראשונים במחלקת הצילום הוותיקה של בית הספר מוסררה.

Marion and Guy Naggar, London
Marina and Sacha Nahmias, Paris
הקרן לירושלים THE JERUSALEM FOUNDATION
קרן מנדל Mandel Foundation
קמפוס רונן הררי Ronnen Harary Campus
משרד התרבות והספורט
דנה גלריה לאמנות
קרן אהרון גוטווירט Aaron Gutwirth Fund
פרח זהב מתנאל
MATANEL FOUNDATION
Kirsh Foundation
The Bern Schwartz Family Foundation

الجدار الأطلسي

روعي كوپر

فضاء جاليري مصرارة
2.7.25 — 21.5.25

في العديد من أعماله، يوجه روعي كوپر نظره نحو البحر أو إلى المناظر الطبيعية المفتوحة والواسعة في المنطقة الجنوبية من إسرائيل. يراقب الأفق بصمت، كما لو كان يبحث عن شيء مفقود. وفي بعض الأحيان، يبدو أن هذا البحث يجسد شوقًا إلى مكان بعيد المنال: مدن غير مرئية تستدعي الذاكرة أو الخيال؛ قارات أسطورية مفقودة، منقوشة في الذاكرة البشرية، ترمز إلى الوعد أو الأمل؛ أراضٍ مشحونة بالتاريخ، شُفيت جراحها منذ زمن، وتلاشى ألمها تحت طبقات الزمن المتراكمة. **ألأطلسي** (2007)، **منحدرات جعفر البيضاء** (2008)، **حلم غزة** (2015)، و**انسحاب الرؤية** (2022) ليست سوى بعض من المشاريع البارزة التي أنجزها كوپر خلال العقدين الماضيين. وُلد كوپر في كيبوتس مفلسيم، حيث أمضى سنواته الأولى، لذا فإن مشاهد البحر والمناظر الطبيعية الجنوبية هي مناظر طفولته، تعكس فضاءً شخصيًا وعاطفيًا على حد سواء، ولكنه أيضًا تاريخي وسياسي؛ إنه فضاء الزمن الماضي، كما وصفه الفنّان ببراعة في نص كُتب لمعرضه "لا مفر من الماضي" (جاليري نوچا للفن المعاصر، 2002): "امرأة تواجه البحر، عيناها مغمضتان. حتى وإن أغمضت عينيك، فإن البحر لا يزال هناك. حتى وإن أدرت ظهرك للماضي، فإن الماضي لا يزال هناك، ذا مغزى أكثر من أي وقت مضى، لأنه لا مفر من الماضي".

في معرض "الجدار الأطلسي"، يعيد روعي كوپر النظر في فصل مظلم وصامت من تاريخ الدنمارك خلال الحرب العالمية الثانية، مسلطًا الضوء على استخدام أسرى الحرب الألمان في تطهير الشواطئ من الألغام في نهاية الحرب. على طول الساحل الشمالي الغربي للدنمارك، يصور كوپر بقايا التحصينات من "الجدار الأطلسي" — خط الدفاع النازي الذي بُني في الأعوام 1942 و1944 على طول الساحل الغربي لأوروبا بهدف منع غزو الحلفاء. بعد الحرب، ظلت الشواطئ في تلك المنطقة مليئة بالألغام، أجبرت السلطات الدنماركية أسرى الحرب الألمان على إزالتها. تم تكليف أكثر من 2000 جندي ألماني بهذه المهمة؛ قُتل ما يقارب نصفهم. هذا القرار، الذي يُعد خرقًا لاتفاقية جنيف، أدى إلى ما وُصف بـ"مسيرات الموت"، حيث أُجبر الجنود على السير في حقول الألغام للتحقق من خلوها من الخطر. على مدار أسبوعين تقريبًا، تنقل كوپر على امتداد تلك الشواطئ البيضاء — التي تبدو رعوية وهادئة، لكنها مغمورة بالدماء — وقام بتصويرها. تكشف سلسلة المناظر الطبيعية المعروضة في المعرض عن الازدواجية المرعبة في هذا المكان: قرى هادئة تمتد على الشواطئ الطباشيرية، طائرات ورقية ترقص في سماء صافية، وبقايا متداعية من كتل إسمنتية ضخمة متناثرة على الرمال مثل عمالقة، تحيط بها تلال عشبية خضراء ناعمة.

يسود صمت عميق في هذه الصور الفوتوغرافية؛ سكون صافٍ يدعو إلى التوقف، ويكشف أحيانًا عن قارب شراعي صغير بعيد في الأفق الضبابي. يعرض كوپر أهوال الماضي بهدوء. ففي سلاسل سابقة أيضًا – مثل **مدينة الموتى** (1996)، التي استكشفت مناطق التدريب العسكري، أو **حلم غزة** (2014)، التي ركزت على حدود قطاع غزة – صوّر أراضي أنهكتها الحرب، مغلفة بصمت جليل، من خلال تكوينات بصرية مقيدة ومباشرة، غالبًا ما يشقها الأفق إلى نصفين. أعماله لا تقدم أجوبة قاطعة، ولا تصريحات نهائية. بل تطرح تساؤلات حول الزمن، الذاكرة، وربما حتى عن الأمل؛ أملٌ في أن البحر، مثل الزمن نفسه، قد يتمكن من محو أبشع الأهوال، حتى تتلاشى كلمحات ضوء.

راڤيت هراري

جرى عرض هذا المعرض لأول مرة في عام 2024 في جاليري دانا للفنون في كيبوتس ياد مردخاي، تحت إشراف القيّمة الفنية راڤيت هراري. لاحقًا، وبالتعاون بين جاليري دانا وغاليري مدرسة مصرارة للفنون، أُعيد تصور المعرض ليتناسب مع فضاء جاليري مصرارة في القدس.

משרד התרבות והספורט
קמפוס רונן הררי Ronnen Harary Campus
קרן מנדל Mandel Foundation
הקרן לירושלים مؤسسة صندوق القدس THE JERUSALEM FOUNDATION
Marina and Sacha Nahmias, Paris
Marion and Guy Naggar, London
ירושלים שווה לחיות בירושלים
THE BERN SCHWARTZ FAMILY FOUNDATION
ZVI & OFRA MEITAR FAMILY משפחת צבי ועפרה מיתר
THE GOTTESMAN FUND
Kirsh Foundation
MATANEL FOUNDATION
פרח זהב מתנאל
קרן אהרון גוטווירט Aaron Gutwirth Fund
דנה גלריה לאמנות

Atlantic Wall
Roi Kuper

Musrara Art Gallery
21.5.25 — 2.7.25

In many of his works, Roi Kuper turns his gaze towards the sea or to the open, expansive landscapes of Israel's southern region. He observes the horizon in silence, as if searching for something lost. At times, this search seems to embody a yearning for a place out of reach: invisible cities that evoke memory or fantasy; lost mythical continents, etched into human memory, symbolizing promise or hope; historically charged territories, whose wounds have long healed, and whose pain has faded beneath the layers of passing time. **Atlantis** (2007), **The White Cliffs of Dover** (2008), **Gaza Dream** (2015), and **Withdrawing Sight** (2022) are just a few of the landmark projects of this kind he has created over the past two decades. Born on Kibbutz Mefalsim, where he spent his early years, the seascapes and southern landscapes are Kuper's childhood vistas, reflecting a space that is at once personal and emotional, yet also historical and political; the space of time gone by, as the artist so aptly described in a text written for his exhibition "No Escape from the Past" (Noga Gallery of Contemporary Art, 2002): "A woman facing the sea, her eyes closed. Even if you shut your eyes, the sea is still there. Even if you turn your back on the past, the past is still there, more meaningful than ever, since there is no escape from the past."

In the exhibition "Atlantic Wall," Kuper revisits a dark, hushed chapter in Denmark's history during World War II, focusing on the use of German prisoners of war in clearing mines from the shoreline at the war's end. Along the coast of northwestern Denmark, he photographs the remnants of fortifications from the Atlantic Wall—the Nazi defense line, built between 1942 and 1944 along Europe's western coast to prevent an Allied invasion. After the war, the beaches in the area remained littered with mines, and the Danish authorities forced German POWs to clear them. Over 2,000 German soldiers were assigned the task; nearly half perished. The decision, a violation of the Geneva Convention, led to forced labor described as "death marches," where soldiers were made to walk

through minefields to verify their safety. For nearly two weeks, Kuper traveled along these white beaches—pastoral yet steeped in blood—and photographed. The series of landscapes presented in the exhibition reveals the area's chilling duality: tranquil villages stretching along chalky shores, kites dancing in a clear sky, and the crumbling remnants of concrete strewn across the sand like giant, beached whales, surrounded by soft, grassy hills. Time takes its toll. "White sand covers everything," Kuper writes, "the terrifying bunkers and the blood of the mine-clearers at the end of the war. The routine of daily life is stronger than any horror, any abomination, any memory."

A great silence prevails in these photographs; sheer stillness that demands a pause, at times revealing a distant, tiny sailboat on the blurred horizon. Kuper shows the horrors quietly. In earlier series, too—such as **Necropolis** (1996), which explored military training zones, or **Gaza Dream**, which focused on the Gaza Strip border—he portrayed war-scarred territories shrouded in solemn silence, through restrained, frontal compositions, often bisected by the horizon. His works offer neither unequivocal answers, nor definitive declarations. They raise questions about time, memory, and perhaps even hope; a hope that the sea, like time itself, might wear away the most unspeakable horrors, until they vanish like flashes of light.

Ravit Harari

The exhibition was first presented at Dana Art Gallery, Kibbutz Yad Mordechai. Now, as part of a collaboration between the two galleries, it is reexhibited at the Musrara Art Gallery.

Roi Kuper, one of Israel's most acclaimed artists, has received numerous awards, including the Minister of Culture Prize for Visual Arts, the Enrique Kavlin Lifetime Achievement Award in Photography from the Israel Museum, Jerusalem, and the Leon Constantiner Photography Award from the Tel Aviv Museum of Art. He was among the first teachers in the longstanding Photography Department at the Musrara School.

Marion and Guy Naggar, London
Marina and Sacha Nahmias, Paris
הקרן לירושלים THE JERUSALEM FOUNDATION
קרן מנדל Mandel Foundation
קמפוס רונן הררי Ronnen Harary Campus
משרד התרבות והספורט
קרן אהרון גוטווירט Aaron Gutwirth Fund
MATANEL
Kirsh Foundation
THE BERN SCHWARTZ FAMILY FOUNDATION